

MidtSkandias årsberättelse

Jubileumsåret 2018

Innehåll

MIDTSKANDIAS ORGANSIATION:	3
MEDLEMMAR:	3
HÖGSTA BESLUTANDE ORGAN	3
STYRELSE 2018	4
Uppdrag:	4
Sammansättning:	4
VERKSAMHET	5
Medlemsaktiviteter och övergripande aktiviteter	6
Projektområde 1: Utvecklingsarbete över landsgränserna	7
REGINA:	7
Projektområde 2: Förbättra transport, logistiklösningar och framtida samverkansformer	9
E12-Atlantica: Transport	9

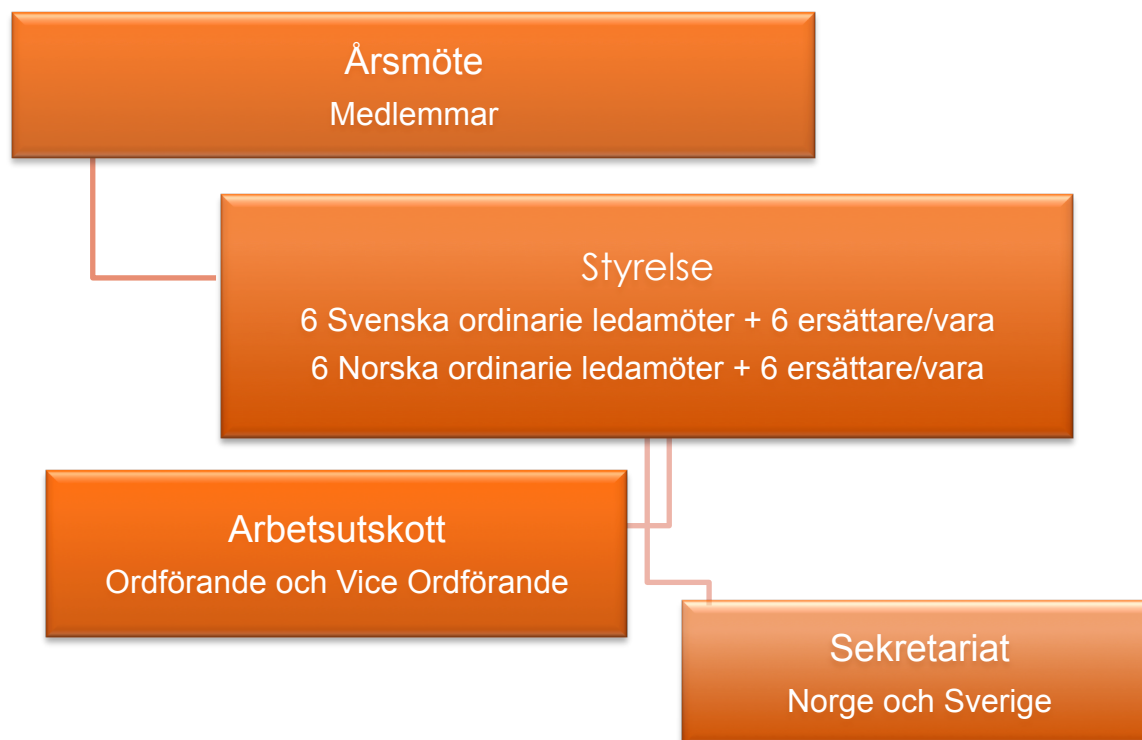
MidtSkandias organsiation:

Medlemmar

KOMMUNER & FYLKE (N)	KOMMUNER & REGION (S)	FÖRETAG/ORG NO OCH SV
Nordland Fylkeskommune	Region Västerbotten	Västerbottens Handelskammare
Alstahaug Kommune	Dorotea Kommun	Rana Utviklingsselskap AS
Brønnøy Kommune	Lycksele Kommun	Celsa Armeringsstål AS
Grane Kommune	Åsele Kommun	
Hattfjelldal Kommune	Vännäs Kommun	
Hemnes Kommune	Sorsele Kommun	
Rana Kommune	Storums Kommun	
Lurøy Kommune	Umeå Kommun	
Nesna Kommune	Vindelns Kommun	
Vevelstad Kommune	Vilhelmina Kommun	
Sømna kommune		
Sør-Helgeland Regionråd		
Indre Helgeland Regionråd		

Högsta beslutande organ

Högsta beslutande organ i ideella föreningen MidtSkandia är årsmötet. Årsmötet utser en styrelse med representanter för regionala organ, kommuner och näringslivet. Strategiplan, handlingsplan samt årsbudget för kommande år fastställs vid MidtSkandias medlemsmöte.

Styrelse 2018

Uppdrag:

Styrelsens storlek och sammansättning skall vara sådan att den representerar partnerskapet inom vår gränsregion. Styrelsens arbetsuppgifter fokuseras mot övergripande och framtidsinriktade mål- och inriktningsfrågor, samt uppföljning, löpande verkställighetsfrågor delegeras till presidiet (ordföranden och vice/vara-ordföranden). En styrelse som representerar regionens partnerskap nomineras på följande sätt:

Från svenska sidan nomineras en ordinarie och en ersättare från Regionförbundet Västerbottens län. Kommunrepresentanterna och deras ersättare nomineras av kommunerna i Västerbotten - med tyngdpunkten i 2 gränskommuner mot Norge samt länets största kommun.

Näringslivsrepresentanten och dess ersättare nomineras av kommunerna i Västerbotten.

Från norsk sida nominerar Nordland fylkeskommune en ordinarie och en ersättare/vararepresentant. Kommunrepresentanterna och deras vararepresentanter nomineras av kommunerna i Helgeland, med en från vardera av de tre regionråden samt en ordinarie representant från Helgelands största kommun. Näringslivsrepresentanten och dess vararepresentant nomineras av kommunerna i Helgeland.

Medlemsstrukturen bibehålls så att det är Nordland fylkeskommune, Regionförbundet Västerbottens län och samtliga kommuner i Västerbotten och Helgeland som har möjlighet att bli medlemmar. Företag och organisationer kan också bli medlemmar.

Sammansättning:

<i>ORDINARIE</i>	<i>ERSÄTTARE/VARAREPRESENTANT</i>
Patrik Persson, Ordförande, Storuman	Kjell Öjeryd, Sorsele
Asgeir Almaas, Vice Ordförande Hattfjelldal/ IHR	Hanne Davidsen, Nesna /IHR
Margareta Rönngren, Umeå	Sonja Eriksson, Vännäs
Marika Lindgren, Lycksele	Linnea Lindberg, Åsele
Kari Anne Andreassen	Johnny Hansen, Brønnøysund/SHR
Svein Eggesvik, Nordland Fylkeskommune	Eirik Fiva, Nordland Fylkeskommune
Johan Söderling, Regionförbundet Västerbotten	Tomas Nilsson, Regionförbundet Västerbotten
Bård Anders Langö, Alstahaug	Siv Helen Sigerstad, Alstahaug
Magnus Johansson, Vilhelmina	Mats Erik Westerlund, Dorotea
Geir Waage, Rana	Linda Eide, Rana
Anders Hjalmarsson	
Västerbottens Handelskammare	Nina Loughlin, Näringen (SV)
Trine Rimer Näringen (NO)	Vakant Näringen (NO)

Personal och presidium

Det operativa arbetet utförs av ett sekretariat bestående av en hos MidtSkandia anställd koordinator (75%) i Tärnaby, och en koordinator i Mo i Rana som köps på konsultbasis (40-60%) från Rana Utviklingsselskap. Thure Mårtenson har jobbat på det svenska kontoret och Kristin Frodahl Rognerud jan-mars, mars – nov Jenny Sofie Kjempehei Larsen och nov-dec Ole Petter Rundhaug.

Löpande verkställighetsfrågor är delegerade till MidtSkandias presidium (ordförande Patrik Persson, vice ordförande Asgeir Almaas). Styrelsens arbete inriktas mot övergripande och strategiska frågor.

"MidtSkandia jobbar för att ta bort gränshinder och bidra till gemensamma utvecklingsprojekt till nytta både i Västerbotten och Nordland, med fokus på Helgeland"

Övergripande mål:

Bidra med kompetens till beslutsfattare i gränsöverskridande frågor

Förbättra förutsättningarna för samarbete och näringslivsutveckling över gränsen

Bidra till attraktionskraft och tillväxt i regionen

VERKSAMHET 2018

Nordiska ministerrådets (NMR) samarbetsprogram och de nordiska gränskommitéer som MidtSkandia ingår i, utgör en viktig del av vår verksamhet. Ministerrådets årliga bidrag på ca 500 000 kr är ett betydelsefullt bidrag till MidtSkandias verksamhet och aktiviteter. Som medlem av gränsregionerna hos Nordiska ministerrådet har vi stor nytta av nätverken, politiska kontakter och erfarenhetsutbytet. Att stärka relationen till NMR ytterligare har därför varit en viktig del av verksamheten under 2018.

Alla nordiska länder har som övergripande nationella mål att uppnå en hållbar utveckling. Det nordiska samarbetet inom regionalpolitik och regional planering, bygger på dessa nationella övergripande mål och har identifierat tre övergripande teman och insatsområden.

- Hållbar landsbygdsutveckling
- Innovativa och resilienta regioner
- Hållbara städer och stadsutveckling

Hållbar landsbygdsutveckling: här förväntas insatser och aktiviteter inom demografiska utmaningar, social innovation och entreprenörskap inom service, kompetensutveckling och gränsregionalt samarbete.

Innovativa och resilienta regioner: här förväntas insatser och aktiviteter inom de prioriterade områdena, dvs. grön tillväxt, blå tillväxt, bioekonomi, smarta energisystem, kompetens- och kapitaltillförsel och strategier för hållbar tillväxt.

Hållbara städer och stadsutveckling: här förväntas insatser och aktiviteter inom de prioriterade områdena, dvs. social hållbarhet och jämställdhet, samhällsplanering, urbana kvalitéer i små och medelstora städer, samt i arktiska områden med tillväxt och utveckling.

Gränsöverskridande samarbete och gränshinder har länge stått i fokus i det nordiska samarbetet. Målet för Nordiska ministerrådets engagemang i gränsregionalt samarbete är att se över möjligheterna att ta bort gränshinder för att skapa funktionella enhetliga gränsregioner.

Ett av projekten som drivits under året och som bidrar till en "hållbar landsbygdsutveckling" är satsningen på en "digital handelsplats" för att förenkla och utveckla handeln med lokala livsmedel. En "digital handelsplats" för handel innebär konkret, fler affärer, bättre logistik, ökad leveranssäkerhet, sänkta kostnader och mindre klimatpåverkan. Det finns många "digitala plattformar", men ingen för att kvalitetssäkra betalning och leveranser. Efterfrågan på lokal mat växer bland både restauranger,

turister och ortsbefolkning. Projektet motiverades kanske framförallt av att många små lokala matvaruproducenter både i Helgeland och Västerbotten saknar resurser att på egen hand effektivt nå marknaden. Vi har stora möjligheter via samarbetet mellan Helgeland och Västerbotten bygga upp en unik råvarumarknad som ger förutsättningar för nya spännande menyer och produkter som håller högsta klass. Projektet har diskuterats intensivt och förankrats med logistikföretag, restauranger, producenter, dataföretag mfl. Alla var överens om att den ”digitala handelsplattformen” skulle drivas kommersiellt, vilket visade sig överraskande påtagligt när PostNord beslutade att själva skapa en ”digital handelsplats” för lokala produkter i Västerbotten och Helgeland. Under processen med projektet har också utvecklats en ny transportlösning för import av fisk via Mo i Rana. Numera nås restaurangerna i t ex. Umeå av fisk och andra havsprodukter inom 1 dygn i stället för 4. Av tradition och okunskap har importen skett antingen via Trondheim eller Göteborg.

Medlemsaktiviteter och övergripande aktiviteter

Årsmötet hölls i Storuman på hotell Toppen den 23 - 24 maj. Årsmötet inleddes med information från Thure och Jenny och året som gått. Alexander Jonsson var med och informerade om Storumans erfarenheter hittills av REGINA. Mattias Lindström höll ett engagerat föredrag om Kvarkenrådets beslut att gå in i ett EGTS. Dag 1 avslutades med provsmakning av lokala ölsorter under Petter Karlssons bejublade föredrag om hur det gick till när han vann Finnmarkslöpet 2018. Petter Karlsson är både framgångsrik handspannförare och köttbonde från Slussfors.

MidtSkandias ordförande och Jenny Larsen deltog vid REGINA:s slutkonferens i Rovaniemi den 11-12 september.

MidtSkandia firade de 30 första åren med en jubileumskonferens under höstmötet den 26-27 oktober. Konferensen var mycket välbesökt och uppskattad med många intressanta föredrag med utblickar mot världen utanför MidtSkandia. Asgeir Almaas, som varit med alla 30 år höll en bejublade genomgång av allt MidtSkandia åstadkommit eller varit med och drivit genom åren. Till de större projekten får väl ändå Umskartunneln räknas, som invigdes 13 oktober 2006. Nordic Logistic Center är ett annat projekt av stor betydelse och det senaste E12 Atlantica transport som avslutades under 2018.

Vid höstmötet fastställdes strategiplan och verksamhetsplan för 2019 med dessa övergripande mål:

- Hållbar utveckling och innovativa och resilienta regioner
- Ett gemensamt samarbete i E12 regionen – EGTC
- Ett gränslöst transportsystem från öst till väst

Till vänster: Linda Eide, Ranas vice ordförande uppvaktade Jubilerande MidtSkandia. Till höger: Asgeir Almaas under sin engagerade presentation av MidtSkandia under de senaste 30 åren.

Stora delar av medlemmarna i MidtSkandia och personalen samlade efter höstmötet i Mo i Rana. Från vänster: Christine Trones, Hemnes , Ole Petter Rundhaug Rana Utvikling, Anders Hjalmarsson Västerbottens handelskammare, Thure Mårtensson koordinator, Harald Lie Hattfjelldal, Tomas Mörtzell Storuman, Jenny Sofie Larsen Rana utvikling, Linnea Lindberg Åsele, Geir Waage Rana, Hanne Davidsen Nesna, Kristin Frodal Rognerud Rana utvikling, Johnny Hansen Brønnøysund, Sonja Eriksson Vännäs, Asgeir Almaas Inre Helgeland regionråd, Johan Söderling Region Västerbotten, Ole.M. Kolstad Rana utvikling, Nina Louglin Näringsliv, Patrik Persson Storuman, Anita Sollie Rana Utvikling.

Projektområde 1: Utvecklingsarbete över landsgränserna

REGINA:

REGINA har varit ett projekt inom EUs Interreg NPA-program. Projektet avslutades under september 2018. Syftet med projektet var att utveckla en modell för hur forskningsinstitutioner och regionala myndigheter och samarbetsorgan samt partners och andra intressenter från olika länder kan stödja kommuner och lokala samhällen att uppnå en ekonomiskt gynnsam och socialt och miljömässigt

hållbar och ansvarsfull utveckling. Projektet sammanfaller med NMR:s teman hållbar landsbygdsutveckling och innovativa och resilienta regioner.

Bland våra medlemmar återfinns 3 kommuner som fungerat som "testpiloter" för modellverktygen som tagits fram (Storuman, Alstahaug och Brønnøy).

Reginas planeringsverktyg för kommuner som står inför demografiska utmaningar, storskaliga industrietableringar och behovet av lokal smart specialisering

Demografi: Den demografiska prognosmodellen som utvecklats av REGINA-projektet är ett steg för steg verktyg som gör det möjligt för lokala planerare att förutse effekterna av att öppna eller stänga ett industriellt projekt. Prognosmodellen visar hur lokalbefolkningens storlek och sammansättning påverkas samt effekter på arbetsmarknaden

Social konsekvenshantering: Detta planeringsverktyg driver utvecklingen av strategier för att anpassa arbetskraften till nya utmaningar. Stöder ny affärsutveckling och lokalt entreprenörskap inom industrin och kompletterande sektorer.

Planeringsverktyget föreslår en fyrastegs strategi för att utveckla en lokal förbättringsstrategi med fokus på lokal innovation och affärsutveckling:

1. Etablering av grundläggande kunskaper om arbetskraft, bransch och lokala affärsförutsättningar
2. Kvalitativ analys av nuvarande arbetsmarknads utmaningar och möjligheter
3. SWOT-analys – analyserar samhällets styrkor, svagheter, möjligheter och hot
4. Utveckla policyer för näringslivs- och företagsutvecklingen i kommunen.

Lokal ekonomisk fördjupning

- Att säkerställa kontinuerligt fokus på landskapsskydd, minimera sociala konsekvenser och identifiera de konflikter som är förknippade mellan ekonomi och ekologi.
- Behovet av att begränsa skatteförlusten av direkta företagsvinster, samt begränsa de offentliga förlusterna som är förknippade med lokala utgifter. Ett särskilt fokus läggs på strategier för att stärka de lokala underleverantörerna till resursbaserade industrier.

Lokal smart specialisering (LS3-modellen, anpassad till EU:s koncept för smart specialisering)

Som ett förslag på lösning innehåller LS3-modellen tre specifika planeringsverktyg som också utvecklats inom REGINA-projektet som svar på gemensamma territoriella teman och kan tillämpas av lokala partners som strategisk vägledning.

1. En prognosmodell (FM);
2. En plan för social konsekvenshantering (SIMP),
3. En analysverktygslåda för lokala fördelar (LBAT).

Projektområde 2: Förbättra transport, logistiklösningar och framtida samverkansformer

E12-Atlantica: Transport

I april avslutades det 3-åriga projektet E12 Atlantica Transport. Projektet har varit ett samarbete mellan Kvarkenrådet, Blå vägen föreningen och MidtSkandia. Syftet var att skapa en gemensam vision och målbilder samt att beskriva den gemensamma vägen dit.

”Utifrån en gemensam historia av ett långt samarbete, bygger vi en innovativ region över tre länder och skapar nya möjligheter. I en region där alla är välkomna och känner sig hemma, samverkar vi för tillväxt, välbefinnande och livskvalitet. Genom gränslös samverkan positionerar vi regionen, nationellt och internationellt. Transportkorridoren E12 knyter samman regionen över gränserna och möjliggör näringsliv, besöksnäring, utbildning och sjukvård i framkant. Här har du alla möjligheter – i stad och land, på hav och fjäll.”

Projektet har bestått av tre olika delar.

- **Systemanalys:** Kunskapsbas för att skapa förståelse för transportbehoven
- **Trafikstrategi:** Långsiktiga prioriteringar för framtidens transportsystem
- **Samverkan:** Framtida gränsöverskridande samverkansformer

Visionen ”E12 – Gränslös samverkan” presenterades i mars vid en välbesökt avslutningskonferens i Vasa.

Konferensen representerades av bl a. Geir Waage, Johan Söderling, Asgeir Almaas, Patrik Persson, Hanne Davidsen och Arne Langseth.

Vid konferensen enades man om att det bästa alternativet för samverkan är en EGTC (European Grouping on Territorial Cooperation). En EGTC ger regionen och arbetet i den stor legitimitet med hög politisk förankring och stark handlingskraft i de beslut som tas.

Officiellt har EGTC som samarbetsform funnits sedan 2006, då en särskild förordning antogs efter att många försök gjorts att finna lämpliga former för organiserat samarbete mellan städer eller regioner inom olika EU-medlemsländer. Sedan 2008 har ett 50-tal EGTC-samarbeten startats.

Tanken är att skapa en samarbetsform som tillåter samarbete över medlemsländernas gränser och följa lagstiftningen i det land där EGTC:n upprättats. En EGTC blir en egen juridisk person, vilket ger stark handlingskraft och möjlighet att fatta beslut.

Kvarkenrådets, MidtSkandias och Blå Vägen föreningens medlemmar och samarbetspartners har länge arbetat för en ökad gränsöverskridande kunskap och samverkan längs det öst-västliga transportstråket E12. Projektet E12 Atlantica Transport har förädlat ett av de mest utvecklade samarbetena i Norden genom att skapa verktyg för framtida samverkan kring transport och infrastruktur utveckling. Ett av dessa verktyg är en trafikstrategi för E12-regionen med 2040 som tidshorisont. Med hjälp av en tydlig gemensam vision, målbild för framtiden samt gemensam uppfattning om strategiska investeringar och åtgärder skapas nya förutsättningar för dialog och förhandling med regeringar och trafikmyndigheter i de tre länderna.

Strategin syftar till att skapa gemensamma prioriteringar för hur regionens transportsystem bör utvecklas på kort och lång sikt. Strategin pekar även ut angelägna utvecklingsprojekt för regionen. Strategin ska också stärka E12-regionen i konkurrensen om nationella och internationella medel för de investeringsbehov som strategin pekar ut.

Trafikstrategin omfattar tre samsamarbetsområden som anses särskilt viktiga för regionens utveckling av transportsystemet: transport- och infrastrukturutveckling, gränsöverskridande infrastrukturplanering och social hållbarhet. Samsamarbetsområdena utgår från visionen och övergripande portalmål. För varje område redovisas i strategin prioriterade mål och tillhörande åtgärder.

Vid MidtSkandias årsmöte antogs trafikstrategin för E12 regionen 2020 – 2040. Vidare beslöts att strategin ska inarbetas i kommande strategiplaner för MidtSkandia, och att vi ska arbeta för att den implementeras i regionala och nationella planer. Vidare beslöts under årsmötet att skapa förutsättningar för ett gränslöst samarbete i E12 regionen i samarbete med Kvarkenrådet. Detta blir en viktig del av MidtSkandias strategiplan. MidtSkandia ska vara en viktig resurs för information till medlemmarna och ge det stöd de behöver för att ta ställning till EGTC.

Innevarande programperiod för Botnia Atlantica (2014 -2020) håller på att avslutas och utvärderingen av programmet har påbörjats. MidtSkandia beslutade vid årsmötet att arbeta för att Botnia Atlantica fortsätter som programområde i Interreg efter 2020.

Vid MidtSkandias styrelsemöte den 18 december beslöts att genomföra en egen EGTC utredning på norsk sida.